

AALST BAARDEGEM- DORP PARKING

ARCHEOLOGIENOTA – 2019I207

SILKE DE SMET, WOUTER DE MAEYER, BART CHERRETTÉ

DOSSIERSAMENSTELLING

Silke De Smet, Wouter De Maeyer, Bart Cherretté

PROJECT

Aalst Baardegem aanleg parking – Archeologienota
(bureauonderzoek)

Projectcode:2019I207

Projectnaam: 19-BAA-DO

SOLVA Archeologierapport nr. 179

OPDRACHTHOUDER

SOLVA

Projectteam: Archeologie

Gentsesteenweg 1B

9520 SINT-LIEVENS-HOUTEM

Tel: 053/64 65 20

info@so-lva.be

BEWAARPLAATS ARCHEOLOGISCH ENSEMBLE

Erkend onroerend erfgoeddepot SOLVA archeologisch depot

p/a Industrielaan 25b

9320 EREMBODEGEM

Tel: 053/64 65 36

archeologie@so-lva.be

WETTELIJK DEPOTNUMMER

D/2019/12.857/10

Kaft:

Copyright: Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van SOLVA. Alle foto's, tenzij anders vermeld: © SOLVA.

INHOUDSTAFEL

Inhoud

1	SAMENVATTING.....	6
1.1	PLANMATIGE CONTEXT	6
1.2	WETTELIJK KADER	6
1.3	VRAAGSTELLING.....	6
1.4	ONDERZOEKSMETHODE.....	6
1.5	RESULTATEN	6
2	VERSLAG VAN RESULTATEN BUREAUONDERZOEK.....	9
2.1	BESCHRIJVEND GEDEELTE	9
2.1.1	AANLEIDING VOOR DE OPMAAK VAN DE ARCHEOLOGIENOTA	11
2.1.2	BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKEN	11
2.1.3	DE ONDERZOEKSOPDRACHT	16
2.1.4	WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET VOORONDERZOEK.....	16
2.2	ASSESMENRAPPORT.....	18
2.2.1	METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA	18
2.2.2	CONSERVATIE-ASSESSMENT	18
2.2.3	DE LANDSCHAPPELIJKE LIGGING VAN HET ONDERZOEKSGBIED EN ZIJN OMGEVING	18
2.2.4	HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN HISTORISCH KADER	27
2.2.5	HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN ARCHEOLOGISCH KADER	34
2.2.6	EEN DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHE GEBIED	35
2.2.7	DE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN ARCHEOLOGISCH ERFGOED	36
3	BIBLIOGRAFIE.....	38
3.1	LITERATUUR.....	38
3.2	WEBSITES.....	38

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1 : Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI; digitaal aangemaakt op 18/09/2019) .	9
Figuur 2: Topografische kaart (detail) met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).....	10
Figuur 3: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).....	10
Figuur 4: Ontworpen toestand van het projectgebied (bron: Stad Aalst).....	13
Figuur 5: Dwarsprofiel van de geplande parking Fies (bron: Stad Aalst).....	14
Figuur 6: Dwarsprofiel HH van de geplande parking Fies (bron: Stad Aalst).....	15
Figuur 7: Algemene bodemkaart met aanduiding van Aalst (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019).....	18
Figuur 8: Quartairgeologische profieltypekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	19
Figuur 9: Tertiairgeologische profieltypekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	20
Figuur 10: Digitaal terreinmodel met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019).....	21
Figuur 11: Digitaal terreinmodel (detail) met aanduiding van het projectgebied met hoogteprofielen (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019).....	21
Figuur 12: Hoogteprofielen van het projectgebied en omgeving (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019).....	22
Figuur 13: Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	22
Figuur 14: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	23
Figuur 15: Bodemassociatiekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	23
Figuur 16: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	24
Figuur 17: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	25
Figuur 18: Luchtfoto met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt 18/09/2019).....	25
Figuur 19: Uitsnede uit de Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	28
Figuur 20: Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).....	29
Figuur 21: Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).....	30
Figuur 22: Uitsnede uit de topografische kaart Vandermaelen met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 24/09/2019).....	31
Figuur 23: Uitsnede uit de Poppkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).....	32
Figuur 24: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).....	33
Figuur 25: Luchtfoto uit 1990 met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).....	33
Figuur 26: CAI op GRB met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).....	34

LIJST VAN FOTO'S

Foto 1: Zicht op het projectgebied vanuit het zuiden (Google Streetview 2018).....	11
Foto 2: Recente luchtfoto met zicht op het projectgebied (Google Earth Pro 2018).	34

LIJST VAN BIJLAGES

NUMMER BIJLAGE	ONDERWERP	AANMAAKSCHAAL	AANMAAKDATUM	BRONVERMELDING
BIJLAGE 1	Ontworpen toestand van het projectgebied	1/200	Niet gekend	Stad Aalst
BIJLAGE 2	Dwarsprofielen van het projectgebied	1/100	Niet gekend	Stad Aalst

1 SAMENVATTING

1.1 PLANMATIGE CONTEXT

Stad Aalst wenst een parking aan te leggen aan de N411. Hiervoor zal de bestaande bebouwing en verharding op het betreffende terrein gesloopt worden.

1.2 WETTELIJK KADER

De zone bevindt zich buiten een beschermde archeologische site of archeologische zone, maar de oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 3°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen** voor de aanleg van een parking langs de N411. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer.¹

1.3 VRAAGSTELLING

Het projectgebied bevindt zich **aan de rand van een historische dorpskern**, dewelke wordt gekenmerkt door een **hoge densiteit aan historische bebouwing**. De vraagstelling in dit geval richt zich vooral op de stedelijke historiek van het terrein, de gebruiksgeschiedenis en de impact van de geplande werken. Dit bureauonderzoek gaat na of verder archeologisch (voor)onderzoek nodig is op basis van de huidige gegevens.

Het doel is informatie te verzamelen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het terrein, de karakteristieken en bewaringstoestand ervan, de relatie met het omliggende stadsweefsel, de waarde ervan en de wijze waarop met het terrein moet omgegaan worden bij de geplande bodemingrepen. Er wordt nagegaan of verder archeologisch (voor)onderzoek nodig is op basis van de huidige gegevens.

1.4 ONDERZOEKSMETHODE

Het uitgevoerde vooronderzoek omvatte een **bureauonderzoek**. Daartoe is enerzijds landschappelijk, historisch en archeologisch bronnen- en online beschikbaar gegeorefereerd kaartenmateriaal geconsulteerd en zijn eventuele (recente) verstoringen binnen het projectgebied geïnventariseerd, met het oog op het opstellen van een archeologisch verwachtingspatroon. Anderzijds is de impact van de werken op de ondergrond geëvalueerd. Deze impact werd afgewogen ten aanzien van het te veronderstellen verwachtingspatroon, op basis waarvan uiteindelijk een gemotiveerd advies kan opgesteld worden.

1.5 RESULTATEN

Stad Aalst wenst een parking aan te leggen aan de N411. Hiervoor zal de bestaande bebouwing en verharding op het betreffende terrein gesloopt worden.

De zone bevindt zich buiten een beschermde archeologische site of archeologische zone, maar de oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m². Derhalve diende in uitvoering van art. 5.4.1 3° van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de omgevingsvergunning voor

---

¹ Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 3.0 van 1 oktober 2018.

stedenbouwkundige handelingen voor de aanleg van een parking langs de N411. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer.

De werken omvatten de aanleg van een parking aan Baardegem-Dorp te Aalst. Hiervoor worden een fabrieksgebouw en de bestaande verharding gesloopt. De parking zal afhellen naar de achterzijde van het terrein toe, conform de bestaande helling. Er wordt een toegangspadje naar het achterliggend bosgebied voorzien. De rijweg op de parking zal 6m breed worden en opgebouwd worden met grijze betonstraatstenen met een totale verdieping van 38cm. De parkeerplaatsen worden aangelegd met grasbetontegels met een totale verdieping van 38-40cm. Verder worden er zes bomen voorzien tussen de parkeerplaatsen waarvoor de boomputten een oppervlakte van 1m² innemen. Daarnaast wordt ter hoogte van deze boomputten onder de wegenis een laag skeletbodemp aangelegd, met een diepte van 1m en een oppervlakte van minimum 9m².

Het projectgebied bevindt zich in een landschappelijke zone met een archeologisch potentieel, dat vooral rond de dorpskern gedocumenteerd is (opgravingen WZC De Faluintjes en lopend onderzoek ter hoogte van de kerk). De gekende archeologische gegevens heeft aangetoond dat er nog geen archeologische sites gekend zijn op het projectgebied zelf. Het historisch kaartmateriaal toont echter wel aan dat er reeds sinds de helft van de 18e eeuw bebouwing aanwezig is op het projectgebied. De wegtracés lijken grotendeels ongewijzigd sinds de 18 eeuw. De omliggende percelen lijken vooral gebruikt geweest als akker- en weiland en bewoning die zich vooral concentreert rond de huidige N411.

Kaarten suggereren dat deze bebouwing verdwijnt en er een herbouw plaatsvindt in de loop van de negentiende eeuw. Wellicht in de twintigste eeuw wordt het perceel grotendeels bebouwd met fabriekspanden en verhard.

Er zijn een aantal gegevens die het mogelijk maken om de verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed in te schatten. Ons baserend op landschappelijke gegevens, cartografisch materiaal en historische bronnen kunnen we in deze fase een hypothetisch **verwachtingspatroon** formuleren voor het projectgebied.

- Het projectgebied ligt aan de rand van de historische dorpskern van Baardegem. Archeologisch onderzoek toont aan dat sporen onder het weg snel in dichtheid afnemen eenmaal voorbij de kerk, maar dit doet alsdusdanig geen uitspraak over eventuele sporen aan de zijde van de weg.
- De omliggende percelen lijken voornamelijk gebruikt geweest te zijn als **akkerland, weiland** en voor **bewoning**.
- Er zijn **geen archeologische sites gekend binnen het projectgebied**. In de ruimere omgeving werden zijn wel sporen van vroegere menselijke activiteit aangetroffen uit de steentijden en middeleeuwen.
- Op basis van de historische kaarten kunnen we stellen dat de **huidige straattracés** in de omgeving deels **teruggaan tot minstens de 18de eeuw** (en wellicht vroeger). Binnen het projectgebied staat sinds het midden van de **18e eeuw tot het midden van de 19e eeuw bebouwing** gekarteerd. Er lijkt vervolgens omstreeks het midden van de 19de eeuw een **herbouw** plaatsgevonden te hebben, afgaande op het feit dat er op het perceel op een bepaald ogenblik geen bebouwing is en er vervolgens bebouwing met een andere oriëntatie verschijnt.
- Het projectgebied zelf en de aansluitende omgeving is ten slotte in de loop van de twintigste eeuw **in zeer sterke mate ingericht**, met name door de heden **nog bestaande bebouwing en toegangsweg**.
- Er kan redelijkerwijze aangenomen worden dat bovenvermelde inrichtingen doorheen de tijd en in het bijzonder de bouw van de fabriekslodsen de originele bodem tot zekere diepte heeft aangetast (herbouw, funderingen, verharding, ...).
- De geplande werken omvatten de aanleg van een parking met een opbouw van max. 40 cm. Naar verwachting zal dit geen bijkomende verstoring impliceren, gelet op de reeds sterke inrichting die het projectgebied heeft ondergaan. Enkel boomputten zullen plaatselijk iets dieper aangelegd worden, maar dit zijn lokale ingrepen.

Bovenstaande in acht genomen wordt de kans op kennisvermeerdering binnen het gabarit van de werken laag ingeschat.

Bijgevolg wordt **verder archeologisch onderzoek niet geadviseerd**. Dit advies stelt noch de initiatiefnemer, noch zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde **meldingsplicht**.

2 VERSLAG VAN RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

2.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

Projectcode: 2019I207

Sitecode: 19-BAA-DO

Wettelijk depotnummer: D/2019/12.857/10

Naam en erkenningsnummer erkende archeoloog: SOLVA OE/ERK/Archeoloog/2015/00038

Locatie:

Oost-Vlaanderen, Baardegem-Dorp, N411 (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**)

Bounding box:

punt 1: x= 460752.47529175755, y= 6613049.0094571775

punt 2: x= 461026.54583754955, y= 6613254.246033943

Kadastrale gegevens:

Aalst afdeling 9, sectie C, perceel 188L, 164R en 164W (**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**)

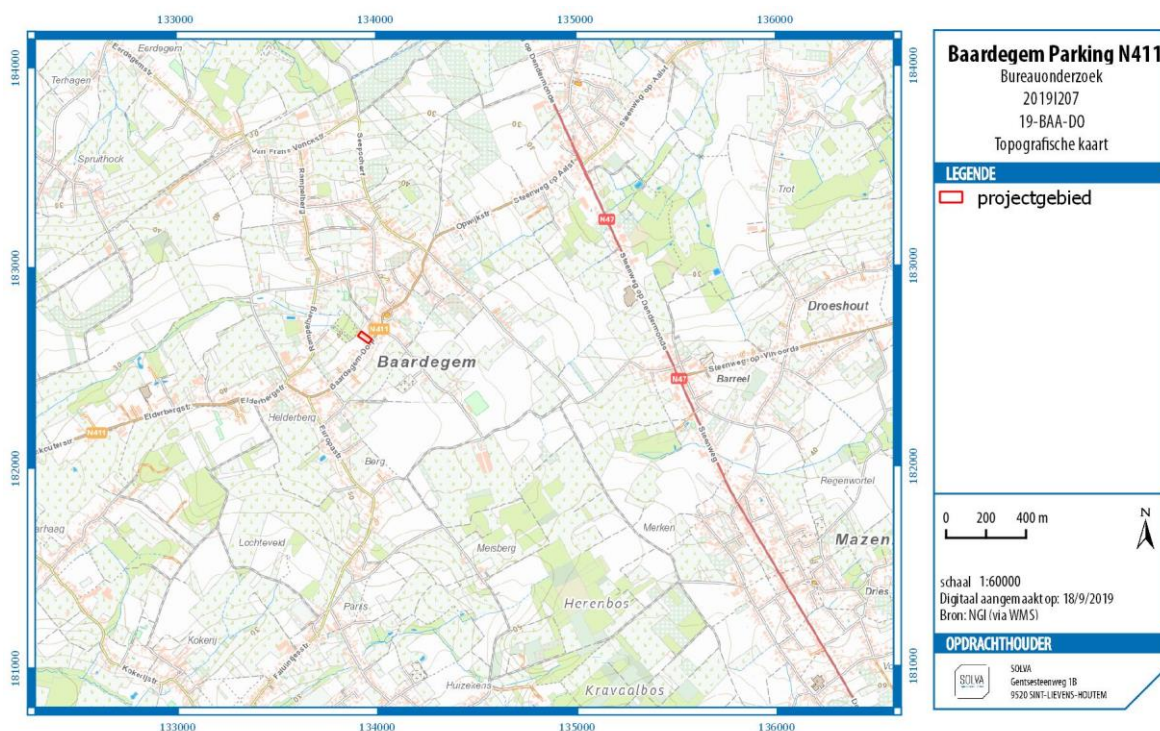
Topografische kaart: zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** en **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

Betrokken actoren en specialisten:

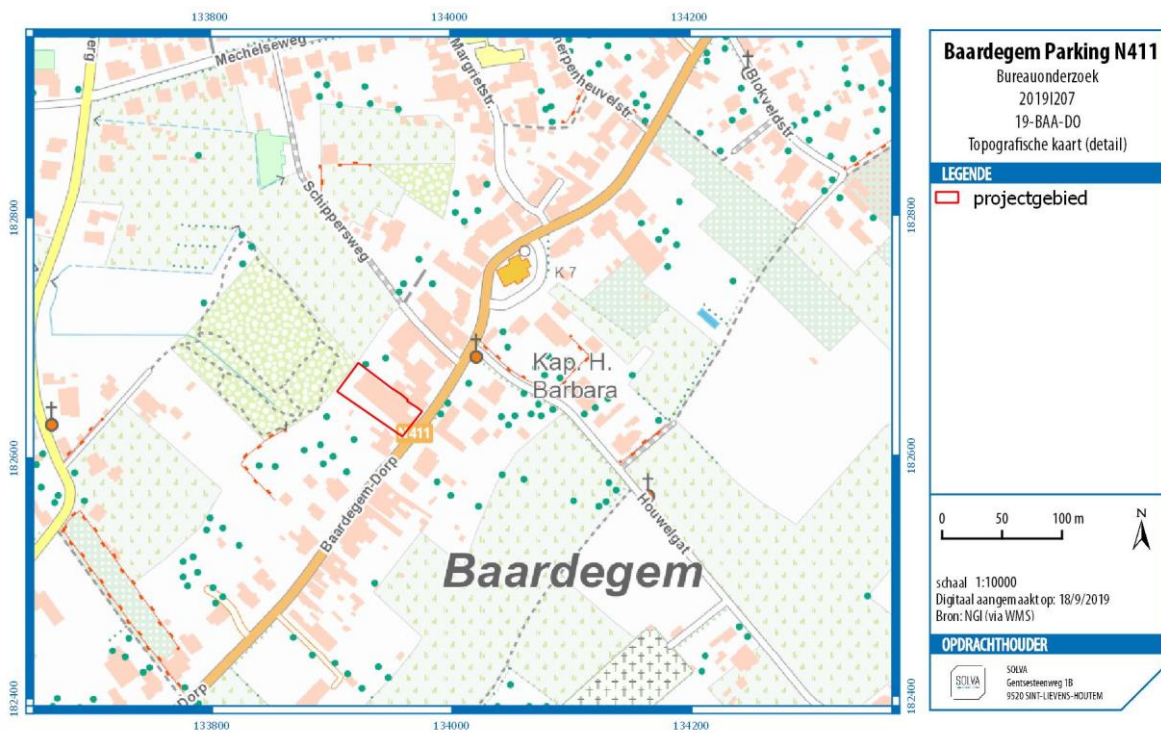
- Erkend archeoloog: Wouter De Maeyer
- Tekst: Silke De Smet
- Kaartmateriaal: Silke De Smet
- Redactie: Bart Cherretté

Wetenschappelijke advisering:

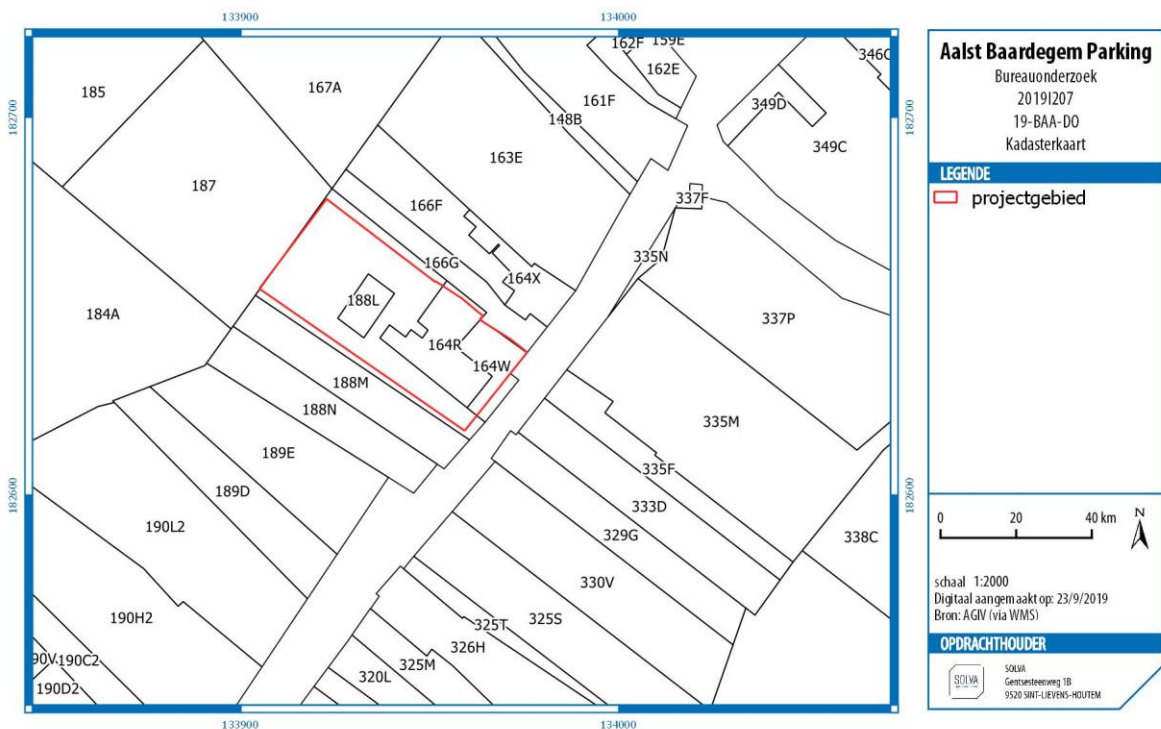
Niet van toepassing

Figuur 1: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI; digitaal aangemaakt op 18/09/2019)

Figuur 2: Topografische kaart (detail) met aanduiding van het projectgebied (bron: NGI; digitaal aangemaakt op 18/09/2019)

Figuur 3: Kadasterkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019)

2.1.1 AANLEIDING VOOR DE OPMAAK VAN DE ARCHEOLOGIENOTA

De zone bevindt zich buiten een beschermde archeologische site of archeologische zone, maar de oppervlakte van het projectgebied bedraagt meer dan 3000 m² en de ingreep in de bodem meer dan 1000 m².

Derhalve diende in uitvoering van **art. 5.4.1 3°** van het Onroerend Erfgoeddecreet d.d.12 juli 2013, een archeologienota te worden opgesteld ten behoeve van het indienen van de **omgevingsvergunning** voor **stedenbouwkundige handelingen** voor de aanleg van een parking langs de N411. Er zijn voor dit dossier geen vrijstellingen van toepassing op bovenvermeld artikelnummer.²

2.1.2 BESCHRIJVING VAN DE GEPLANDE WERKEN

2.1.2.1 DE BESTAANDE TOESTAND

Momenteel wordt het projectgebied ingenomen door een leegstaand fabrieksgebouw, dewelke gesloopt zal worden voorafgaand aan de werken voor de aanleg van de parking. Op de zuidwestelijke zijde van het plangebied staat geen bebouwing, maar deze zone fungeert als toegangsweg tot het fabrieksgebouw en is dus verhard (zie recente luchtfoto's).

Foto 1: Zicht op het projectgebied vanuit het zuiden (Google Streetview 2018).

2.1.2.2 DE ONTWERPEN TOESTAND

Zie bijlages 1-2 voor grondplannen en profielen van de ontworpen toestand voor de parking.

De werken omvatten de aanleg van een parking aan Baardegem-Dorp te Aalst ter hoogte van huisnummer 59. Hiervoor worden het fabrieksgebouw en de bestaande verharding gesloopt. De te slopen oppervlakte en volume van het fabrieksgebouw bedragen respectievelijk 893,51 m² en 7.707,529 m³. Het projectgebied is heden grotendeels door bebouwing en verharding ingenomen. Aan de achterzijde van het projectgebied

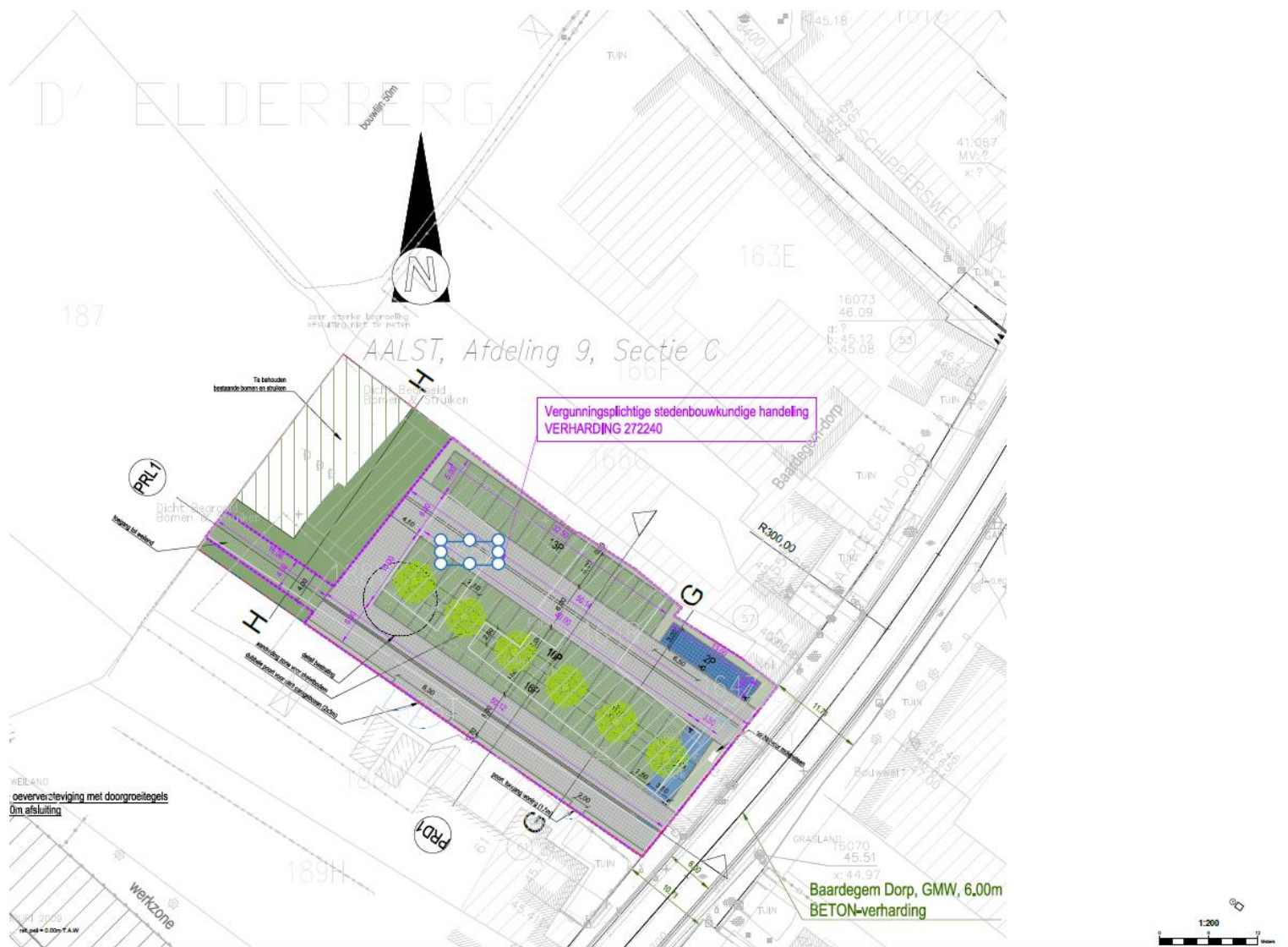
---

² Het uit te voeren archeologisch onderzoek valt onder de toepassing van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerend Erfgoeddecreet, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 4 december 2015 en de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2.0 van 1 januari 2017.

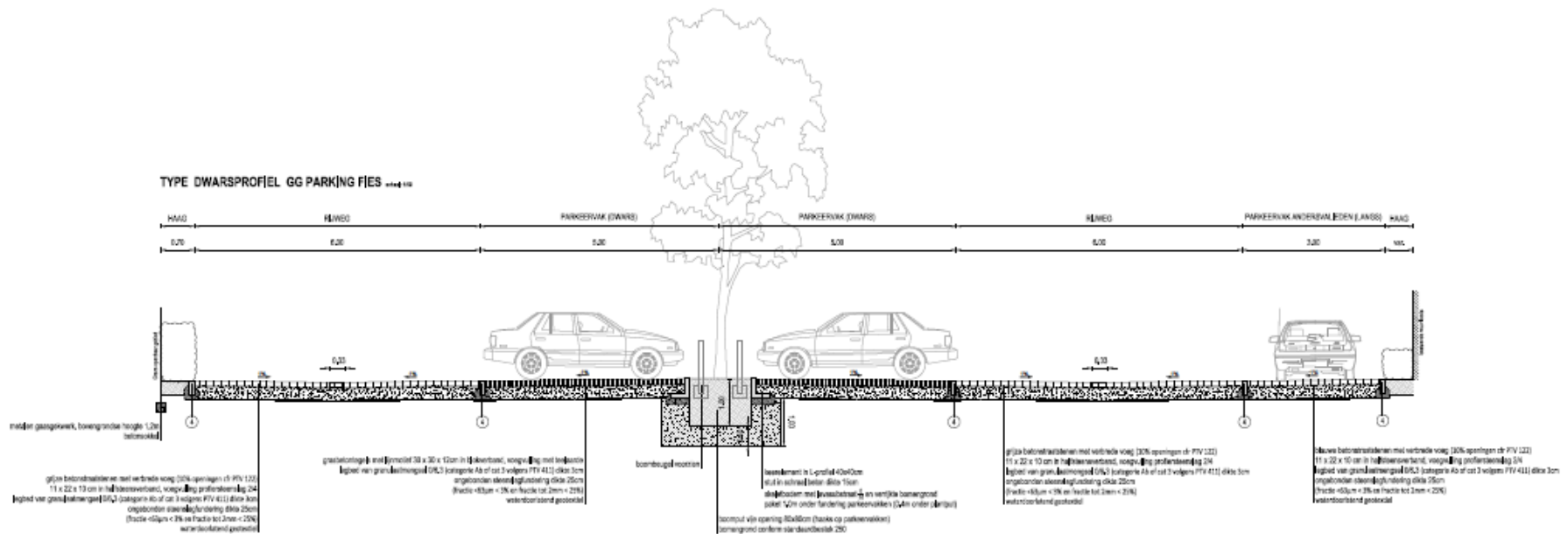
ligt een **onverharde zone** met bomen en struiken. Deze zone blijft in het ontwerp **ge vrijwaard van ingrepen**. De bomen en struiken blijven behouden.

De parking zal afhellen naar de achterzijde van het terrein toe, **conform de bestaande helling**. Er wordt een toegangspadje naar het achterliggend bosgebied voorzien. De rijweg op de parking zal 6m breed worden en opgebouwd worden met grijze betonstraatstenen (10cm). Daaronder komen een straatlaag in porfier van 3 cm, een funderingslaag van ongebonden steenslag met continue korrelverdeling van 25cm en een geotextiel. In totaal betreft het dus een **opbouw van 38cm**. De parkeerplaatsen worden aangelegd met grasbetontegels van 10-12cm dik. Onder de laag grasbetontegels wordt een legbed van 3cm voorzien, gevolgd door een funderingslaag van ongebonden steenslag met continue korrelverdeling van 25cm en een geotextiel.

Verder worden er **zes bomen** voorzien tussen de parkeerplaatsen waarvoor lokaal **boomputten** aangelegd worden.

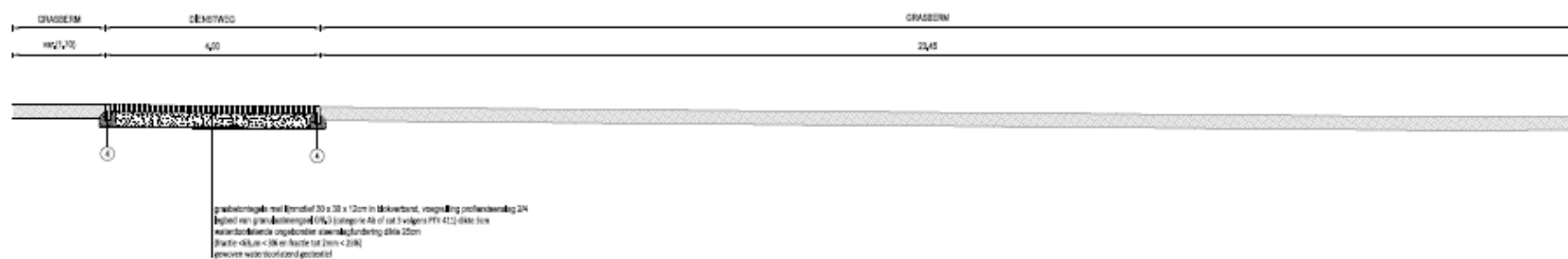

Figuur 4: Ontworpen toestand van het projectgebied (bron: Stad Aalst).

Figuur 5: Dwarsprofiel van de geplande parking Fies (bron: Stad Aalst).

TYPE DWARSPROFIEL HH PARKING FIES versie 100

Figuur 6: Dwarsprofiel HH van de geplande parking Fies (bron: Stad Aalst).

2.1.3 DE ONDERZOEKSOPDRACHT

2.1.3.1 VRAAGSTELLING

Het bureauonderzoek ten behoeve van de vergunningsaanvraag voor de parking heeft tot doel om op basis van bestaande bronnen informatie te verzamelen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site op het terrein, de karakteristieken en bewaringstoestand ervan, de relatie met het landschap, de waarde ervan en de wijze waarop met het terrein moet omgegaan worden bij de geplande bodemingrepen. Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- Wat is de landschapshistoriek van het terrein?
- Welke gebruiksevolutie kende het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?
- Wat is de aard en waardering van het kennispotentieel?
- Is er verder vooronderzoek noodzakelijk en welke vorm dient dit aan te nemen?

2.1.3.2 DE RANDVOORWAARDEN

Niet van toepassing.

2.1.4 WERKWIJZE EN STRATEGIE VAN HET VOORONDERZOEK

2.1.4.1 MOTIVERING VAN DE ONDERZOEKSSTRATEGIE, -METHODEN EN -TECHNIEKEN

STRATEGIE

In deze nota wordt een **bureauonderzoek** uitgevoerd **voor een zone die gekenmerkt wordt door een hoge dichtheid aan bebouwing in het verleden**. Dit type onderzoek heeft als bijkomend doel de gebruiksgeschiedenis en de relatie tot het omliggende weefsel te kennen. Daarvoor wordt bijzondere aandacht besteed aan het onderzoek van archieven en eventueel eerder uitgevoerd onderzoek naar de historische evolutie van deze zone.

Dit bureauonderzoek moet uiteindelijk leiden tot een gemotiveerd advies of, en welke, maatregelen van verder vooronderzoek (met of zonder ingreep in de bodem) op het projectgebied noodzakelijk zijn.

METHODEN EN TECHNIEKEN

Met het oog op een gemotiveerd advies is enerzijds landschappelijk, historisch en archeologisch bronnen- en online beschikbare georeferentie kaartenmateriaal geconsulteerd en zijn eventuele (recente) verstoringen binnen het projectgebied geïnventariseerd, met het oog op het opstellen van een archeologisch verwachtingspatroon. Anderzijds is de impact van de werken op de ondergrond geëvalueerd. Deze impact werd afgewogen ten aanzien van het te veronderstellen verwachtingspatroon, op basis waarvan uiteindelijk een gemotiveerd advies kan opgesteld worden.

2.1.4.2 ORGANISATIE VAN HET BUREAUONDERZOEK

Alle hieronder vernoemde bronnen zijn geconsulteerd door de assistent archeoloog Silke De Smet. Opmaak van de figuren en de georeferentie geschiedde door Silke De Smet. Inhoudelijke afwegingen en keuzes zijn in overleg geschied tussen Silke De Smet, Ruben Pede en Bart Cherretté.

2.1.4.3 ASPECTEN WAARVOOR HET ADVIES VAN SPECIALISTEN WERD INGEROEPEN

Niet van toepassing.

2.1.4.4 ASPECTEN WAARVOOR ALGEMENE WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING WERD INGEROEPEN

Niet van toepassing.

2.1.4.5 MOTIVERING VAN DE GESELECTEERDE BRONNEN

Tijdens het bureauonderzoek is een analyse gemaakt van de **bodemsoorten**. Daarnaast werd onderzocht waar mogelijk afgedekte bodems en/of resten uit de prehistorie of jongere periodes kunnen verwacht

worden. De aardkundige gegevens zijn online opgezocht via de Bodemverkenner (www.dov.vlaanderen.be) en de Geopunt-kaart (www.geopunt.be), de kaarten zelf zijn geraadpleegd via WMS in een GIS-omgeving. Verdeler van deze kaarten is de Databank Ondergrond Vlaanderen.

Het belangrijkste beschikbare **historisch kaartmateriaal** is vooral geraadpleegd om de grondgebruiksgeschiedenis van het onderzoeksgebied van de laatste eeuwen zo goed mogelijk te kennen. Deze informatie uit het historische kaartmateriaal kan een impact hebben op de kwaliteit van het eventueel oudere bodemarchief. Het historisch kaartmateriaal is gegeorefereerd geraadpleegd via WMS in een GIS-omgeving. Verdeler van het kaartenmateriaal is het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen.

Voor het archeologisch kader is de Centrale Archeologische Inventaris (**CAI**) geraadpleegd, alsook de beschikbare literaire bronnen.

De **ontwerpplannen** zijn door Stad Aalst ter beschikking gesteld.

Alle gegevens werden hierna samengebundeld in voorliggende archeologienota.

2.2 ASSESMENTRAPPORT

2.2.1 METHODEN, TECHNIEKEN EN CRITERIA

Het assessmentrapport omvat alle informatie afkomstig uit het **bureauonderzoek**: dit zijn alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal en bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Vanuit deze assessment van het plangebied moet een goede motivering mogelijk zijn over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen maatregelen.

Een waardevol assessment van het archeologisch potentieel van een projectgebied op basis van een bureauonderzoek is enkel mogelijk indien de bronnen voldoende en afdoende relevante gegevens opleveren om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Bij afwezigheid of onvoldoende data zijn bijkomende maatregelen nodig om tot een correcte inschatting voor het projectgebied te komen.

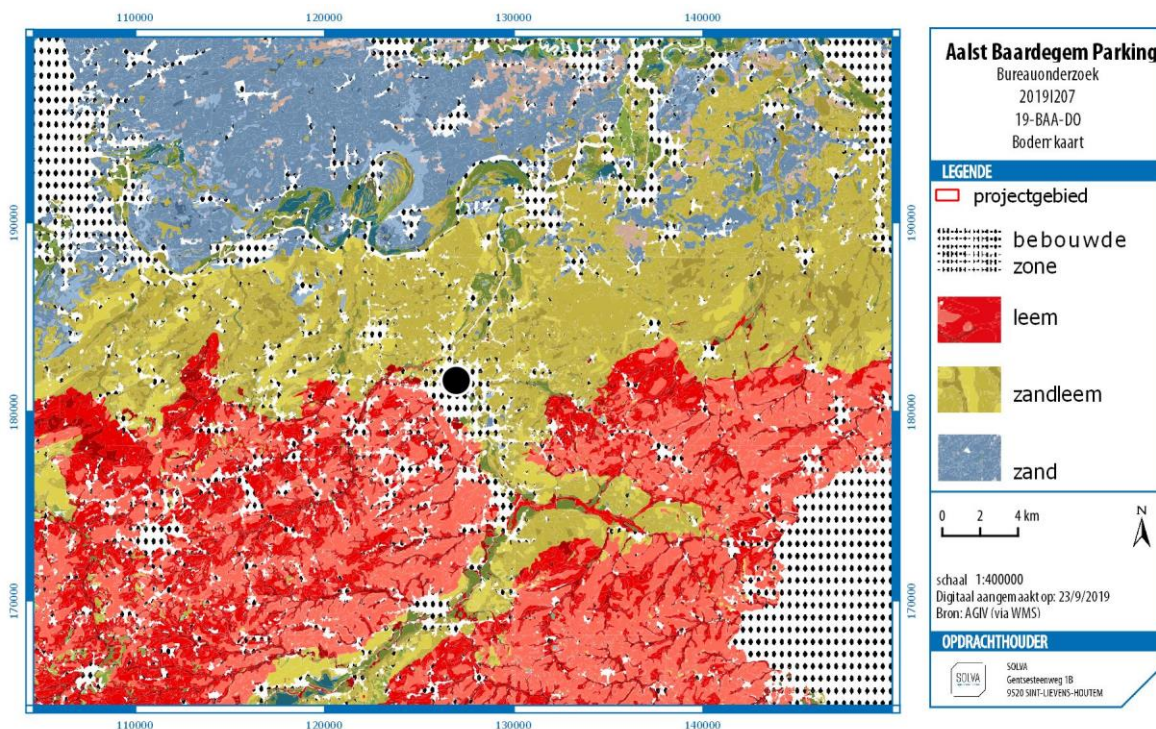
2.2.2 CONSERVATIE-ASSESSMENT

Alle gegenereerde data die in het kader van deze archeologienota tot stand komen, worden door **SOLVA** digitaal bewaard op een centrale server die dagelijks “in-huis” wordt geback-upt en off-site wordt gekopieerd. Alle gegenereerde data en rapporten zijn geïntegreerd in de **SOLVA**-Archeologiedatabank raadpleegbaar. Een conservatie-assessment voor vondsten of stalen is bij dit bureauonderzoek niet van toepassing.

2.2.3 DE LANDSCHAPPELIJKE LIGGING VAN HET ONDERZOEKSGBIED EN ZIJN OMGEVING

2.2.3.1 ALGEMENE LANDSCHAPPELIJKE EN GEOGRAFISCHE SITUERING

Baardegem bevindt zich in het oosten van de provincie Oost-Vlaanderen. Het is een deelgemeente van Aalst en is ongeveer 8 km ten oosten van het Aalsterse stadscentrum gelegen. Het projectgebied is gelegen langs de gewestweg N411 (figuur 7).

Figuur 7: Algemene bodemkaart met aanduiding van Aalst (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019)

Het projectgebied valt volgens het gewestplan ten zuiden gedeeltelijk in woongebied met cultureel, historische en/of esthetische waarde, en ten noorden gedeeltelijk in biologisch waardevol gebied.

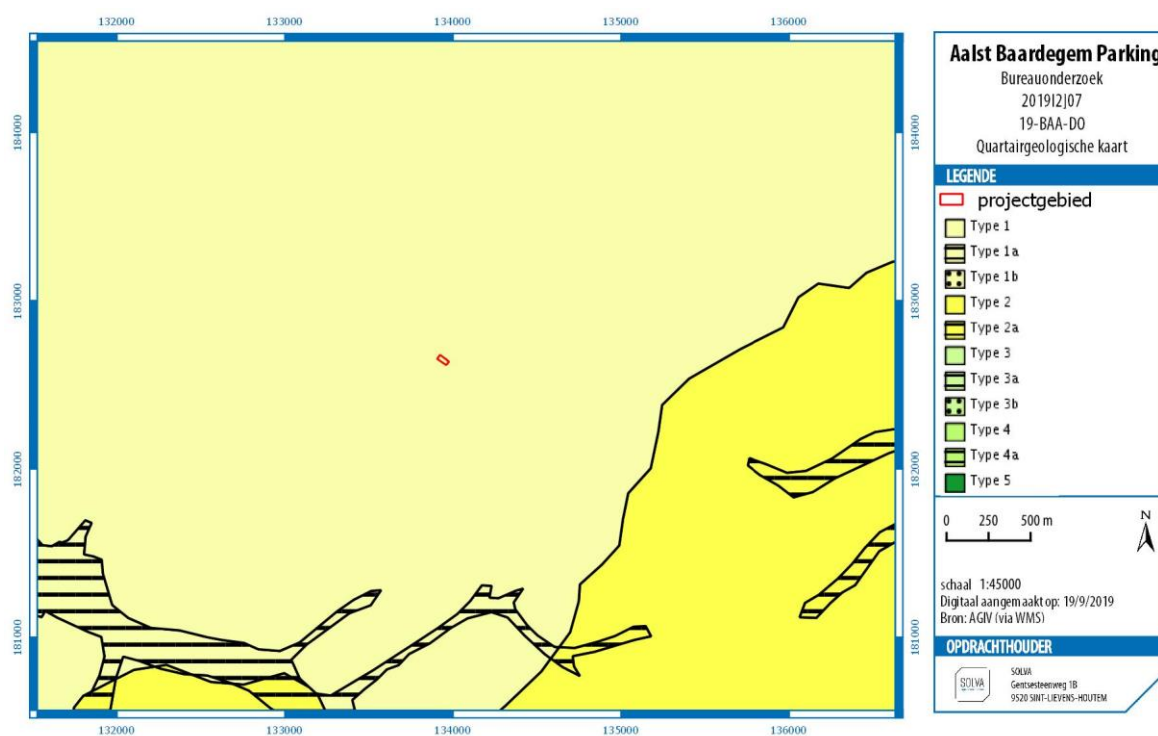
2.2.3.2 AARDKUNDIGE EN HYDROGRAFISCHE SITUERING

ALGEMENE GEOLOGISCHE EN GEOMORFOLOGISCHE SCHETS VAN DE REGIO³

Het onderzochte gebied is gesitueerd in de zandleemstreek, ten oosten van de alluviale vlakte van de Dender (figuur 18). Het gebied ligt in het Midden-Vlaams glooiend zandleemdistrict, op de overgang naar het Zuid-Vlaamse lemig heuveldistrict. Het betreft een weinig tot matig geaccidenteerd tertiair landschap waarop voornamelijk zandlemige eolische gronden werden afgezet. Er situeren zich enkele lagere heuvelkammen met een west-oost oriëntatie die uitlopers zijn - waartoe ook Baardegem behoort – van het zuidelijk gelegen Zuid-Vlaams lemig heuveldistrict. Het hoogste punt (46-47m TAW) van de omgeving situeert zich ter hoogte van de Sint-Margarethakerk, het gebied helt verder in (noord)westelijke richting van de Dendervallei.

HET PROJECTGEBIED

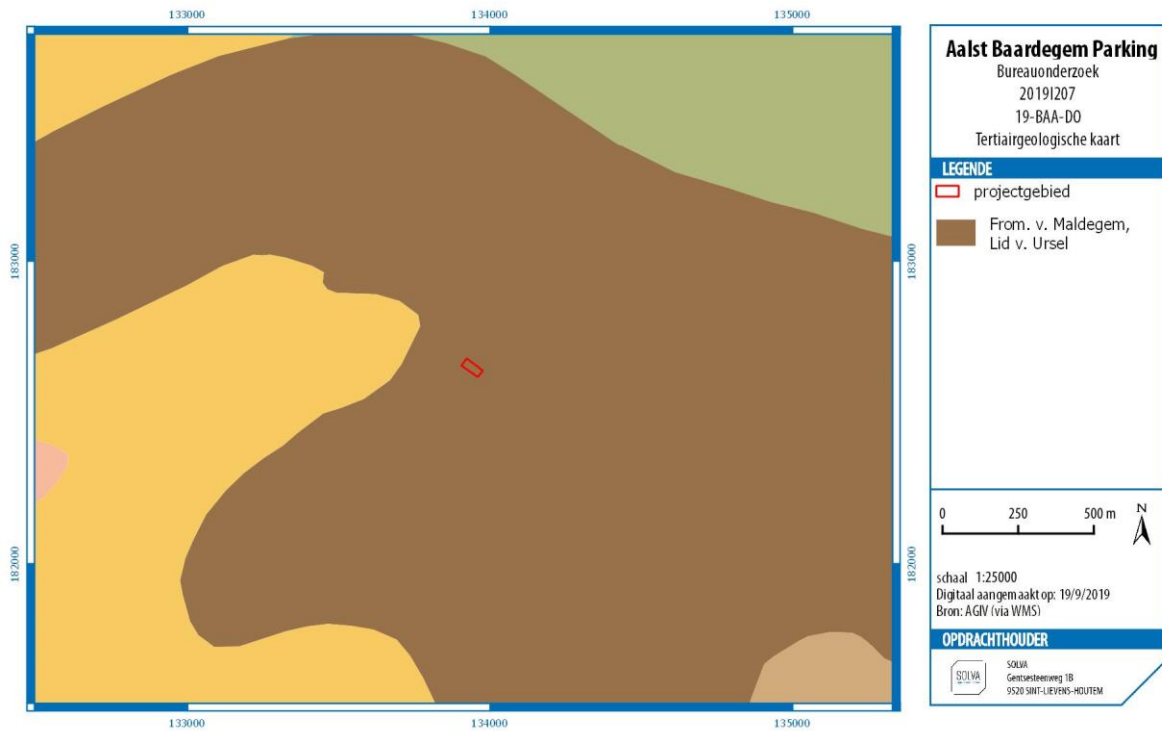
De **Quartaargeologische profieltypekaart** (figuur 8) karakteriseert het projectgebied als geen holocene en/of tardiglaciale fluviatiele afzettingen bovenop de pleistocene sequentie.

Figuur 8: Quartaargeologische profieltypekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).

³ We baseren ons voor deze beschrijving op de definitie en karakterisering van de ecodistricten in Vlaanderen. In het concept 'ecodistrict' worden diverse geologische, geomorfologische, bodemkundige, hydrografische en historisch-geografische aspecten, die ook een determinerende invloed hebben gehad op het menselijk handelen in het verleden, in relatie tot elkaar besproken: Sevenant et al. 2002.

Op de **Tertiairgeologische profieltypekaart** (figuur 9) is te zien dat het projectgebied gelegen is op het Lid van Ursel (MaUr) . Op het terrein is dit te zien als grijsblauwe tot blauwe klei.

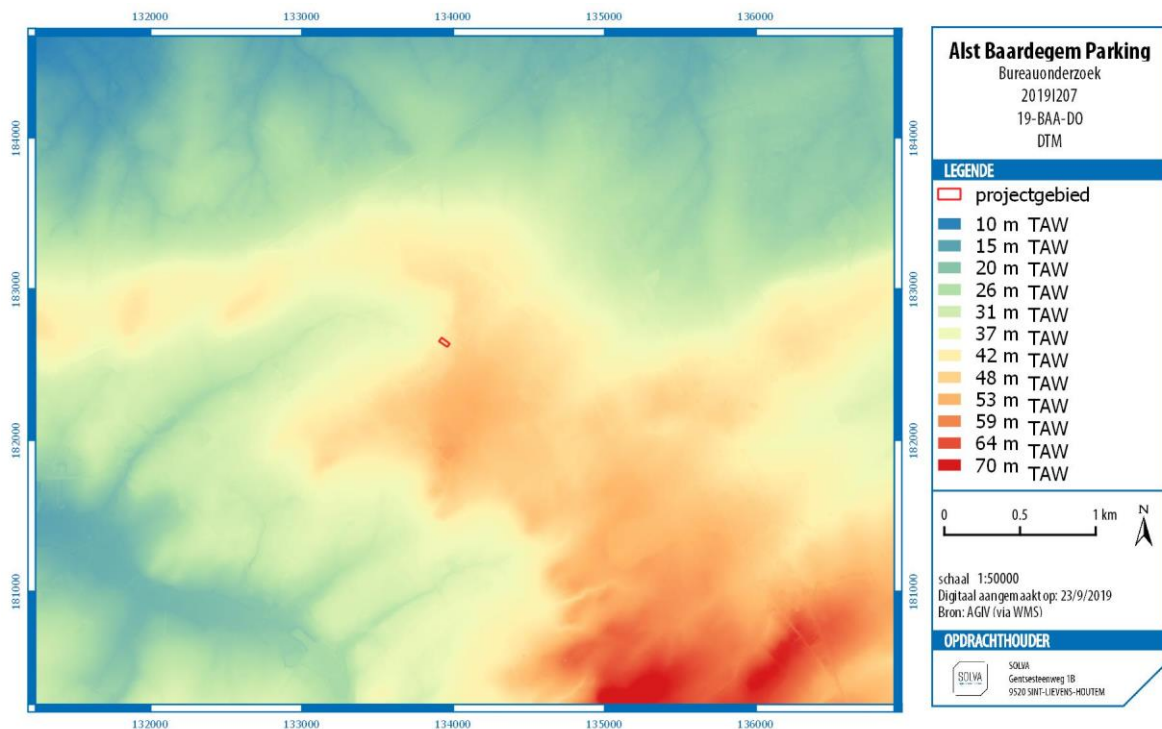

Figuur 9: Tertiairgeologische profieltypekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt 19/09/2019).

Voor het gebied is **geen geomorfologische kaart** beschikbaar.

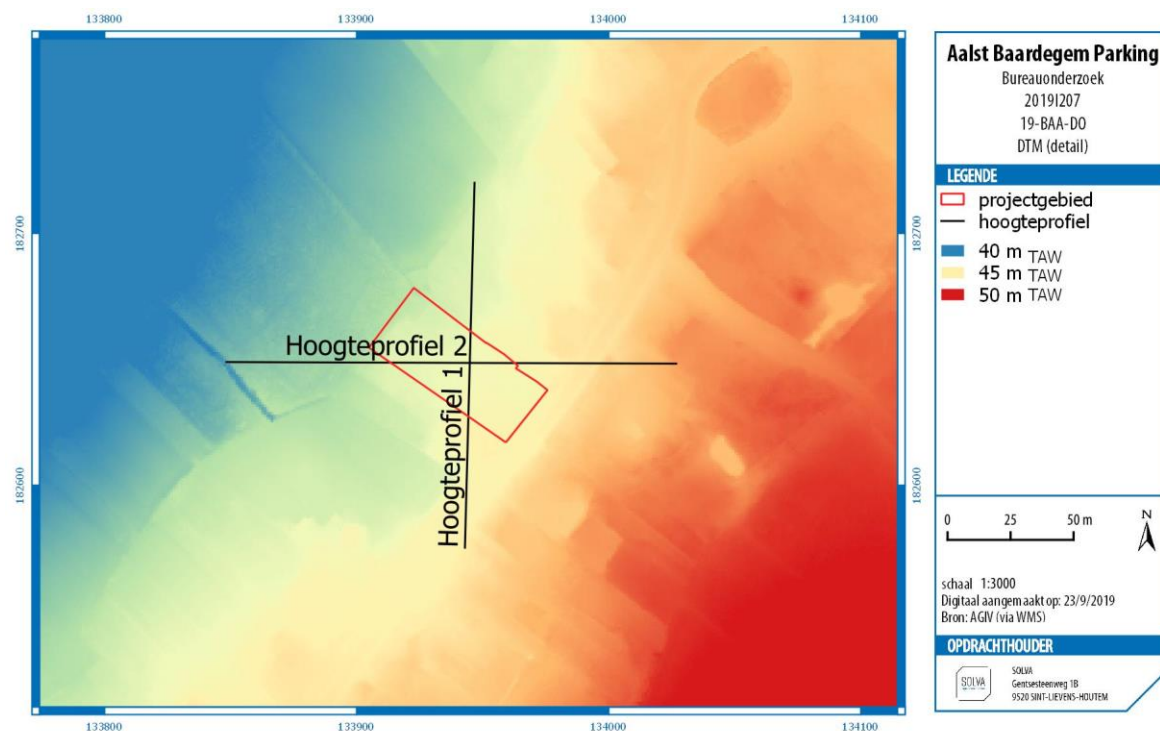
2.2.3.3 FYSISICH-GEOGRAFISCHE SITUERING

Op het **hoogtemodel** is te zien hoe de hoogtes rond Baardegem schommelen tussen 10 en 70m TAW in de bredere omgeving.

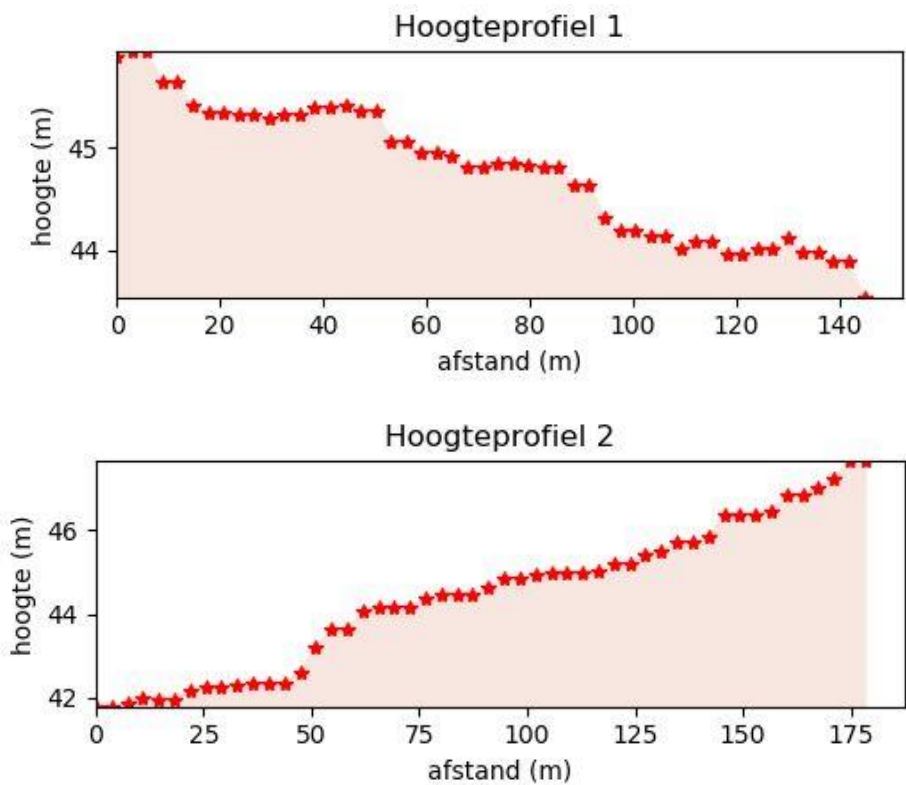

Figuur 10: Digitaal terreinmodel met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019).

Het projectgebied zelf is **licht hellend** naar het zuidoosten met hoogtes schommelend tussen +44 m en +46 m TAW (figuur 11-12).

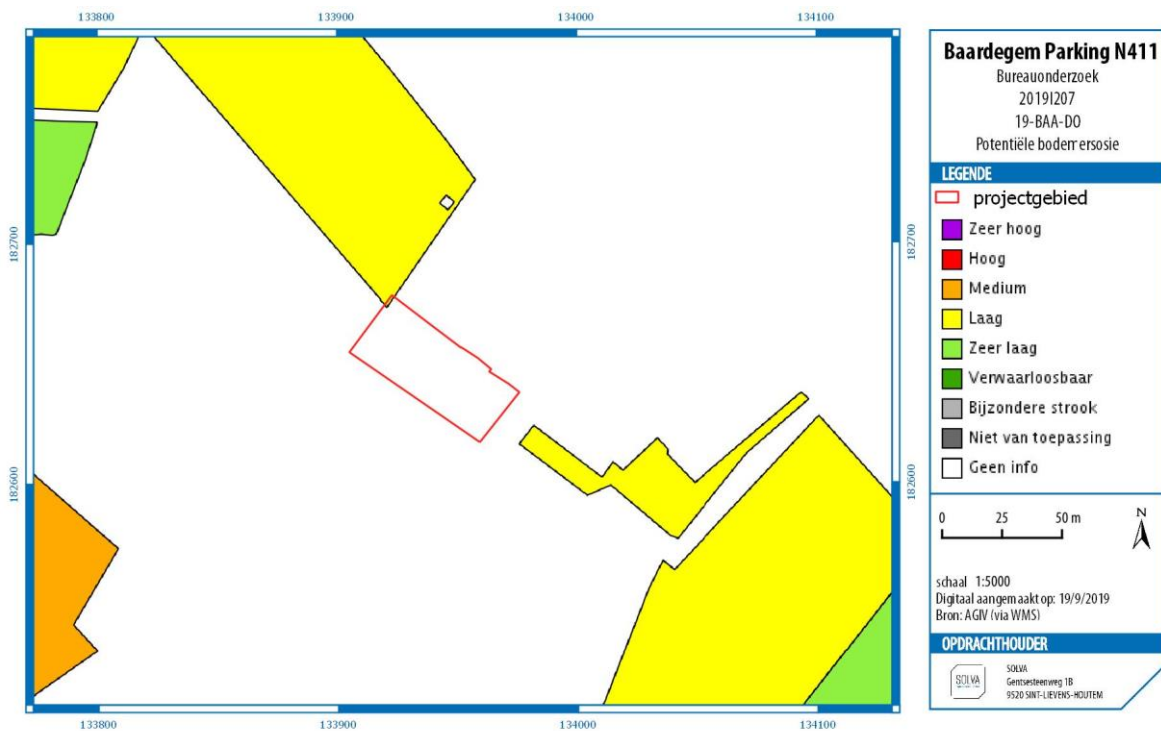

Figuur 11: Digitaal terreinmodel (detail) met aanduiding van het projectgebied met hoogteprofielen (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019).

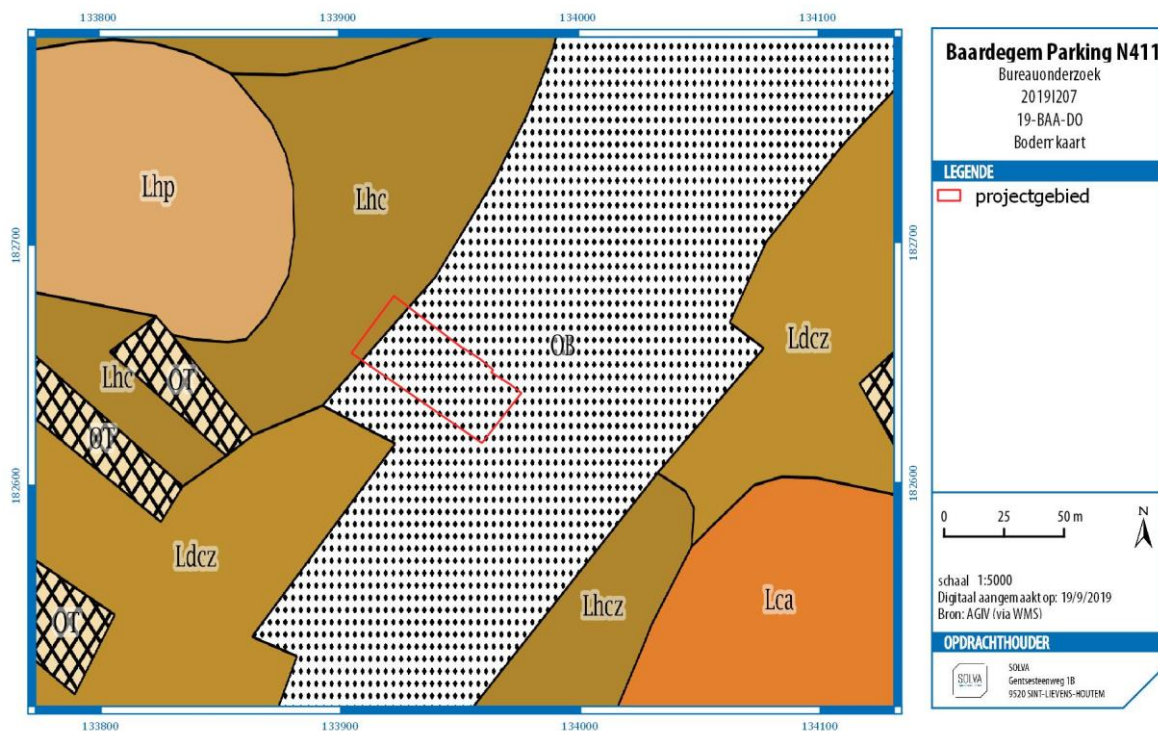
Figuur 12: Hoogteprofielen van het projectgebied en omgeving (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 23/09/2019).

De **potentiële bodemerosiekaart** (figuur 13) biedt voor het projectgebied geen concrete informatie. Bij de dichtstbijzijnde gekarteerde percelen is de kans op erosie laag.

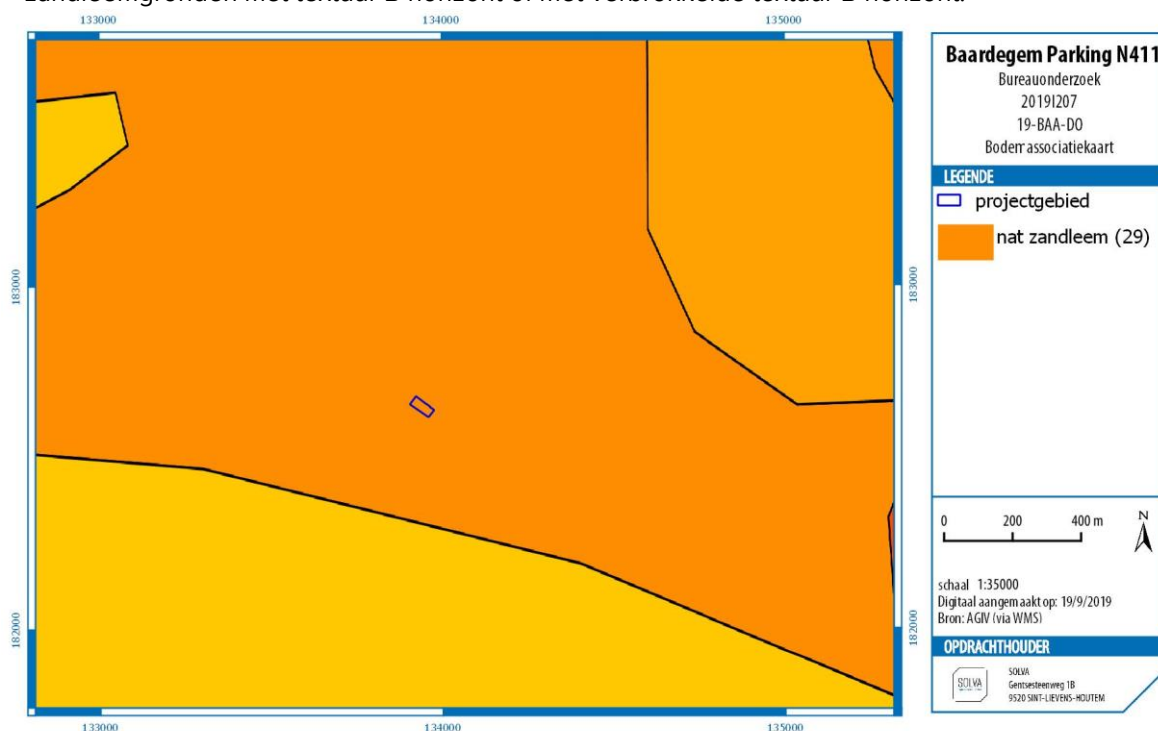
Figuur 13: Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).

De **bodemkaart** (figuur 14) geeft voor een groot deel van het projectgebied geen verdere informatie aangezien het in bebouwde zone gelegen is. Enkel het meest noordwestelijke deel van het plangebied staat gekarteerd als natte zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizon (Lhc). De gronden zijn weinig geschikt voor akkerbouw, maar wel voor weide.

Figuur 14: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).

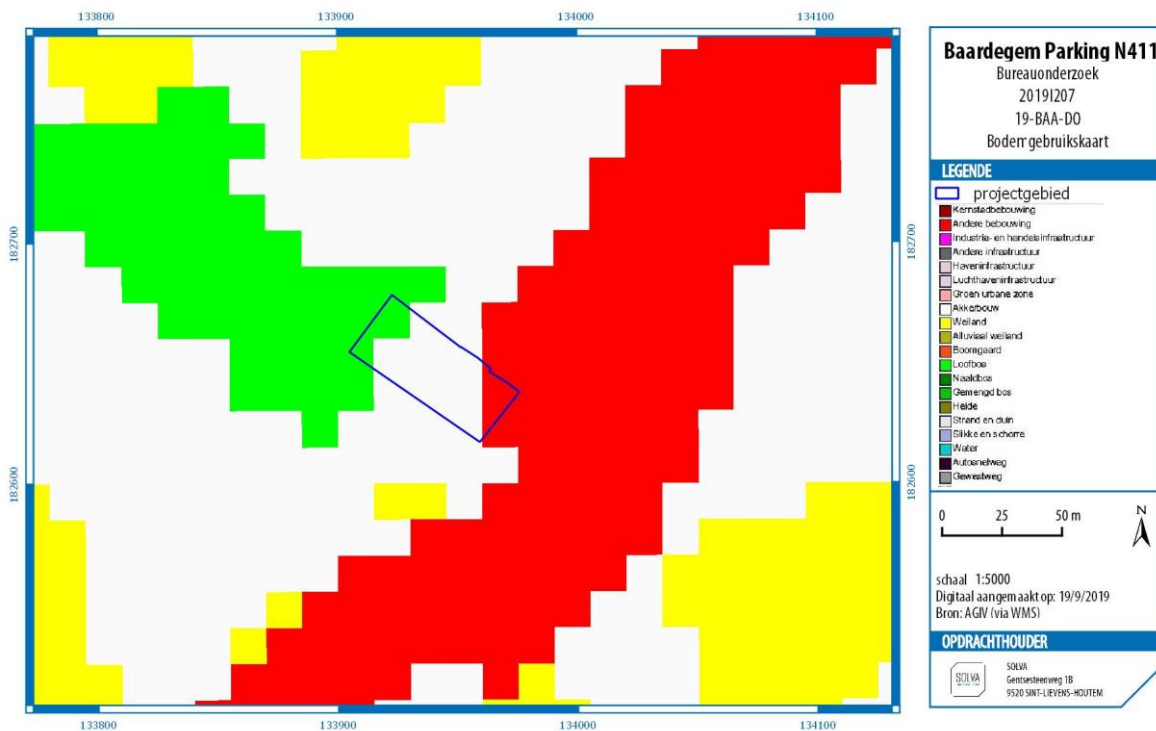
De **bodemassociatiekaart** (figuur 15) toont aan dat het projectgebied gelegen is op associatie 29, natte zandleemgronden met textuur B horizon of met verbrokkelde textuur B horizon.

Figuur 15: Bodemassociatiekaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).

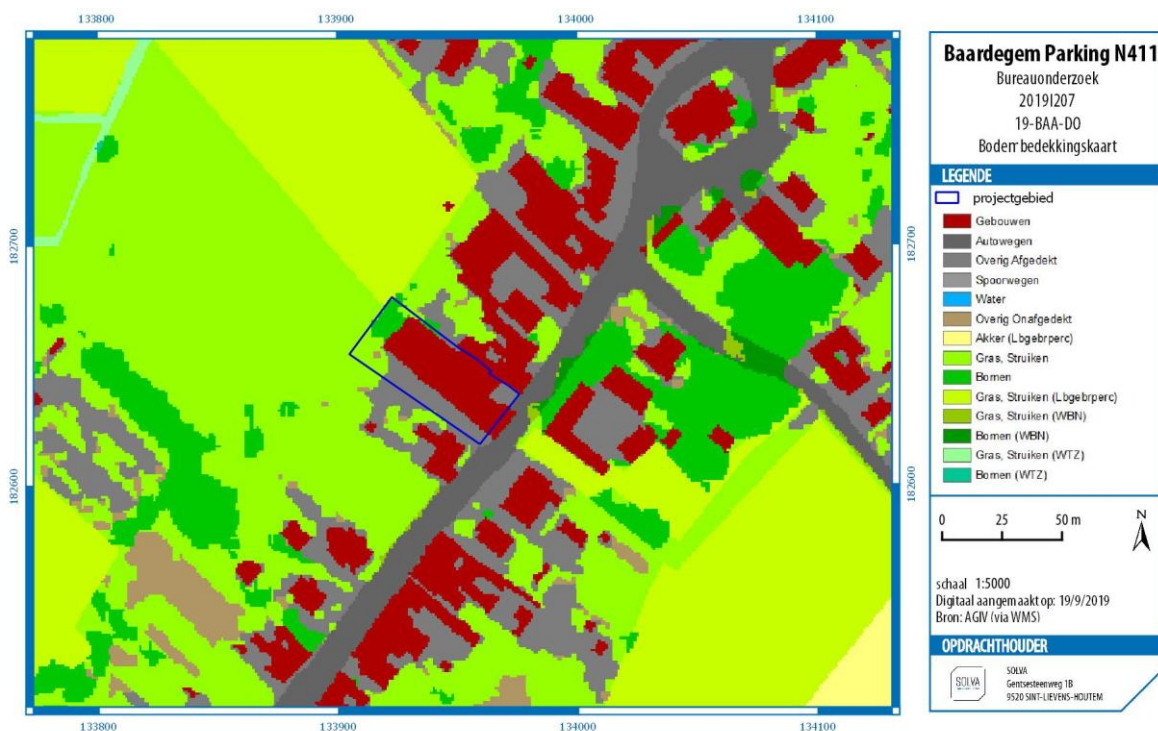
2.2.3.4 GRONDGEBRUIK

Volgens de **bodemgebruiksaan** (figuur 16) wordt het zuidoostelijke deel van het projectgebied ingenomen door ‘andere bebouwing’, het noordwestelijke deel door loofbos en het midden door akkerbouw.

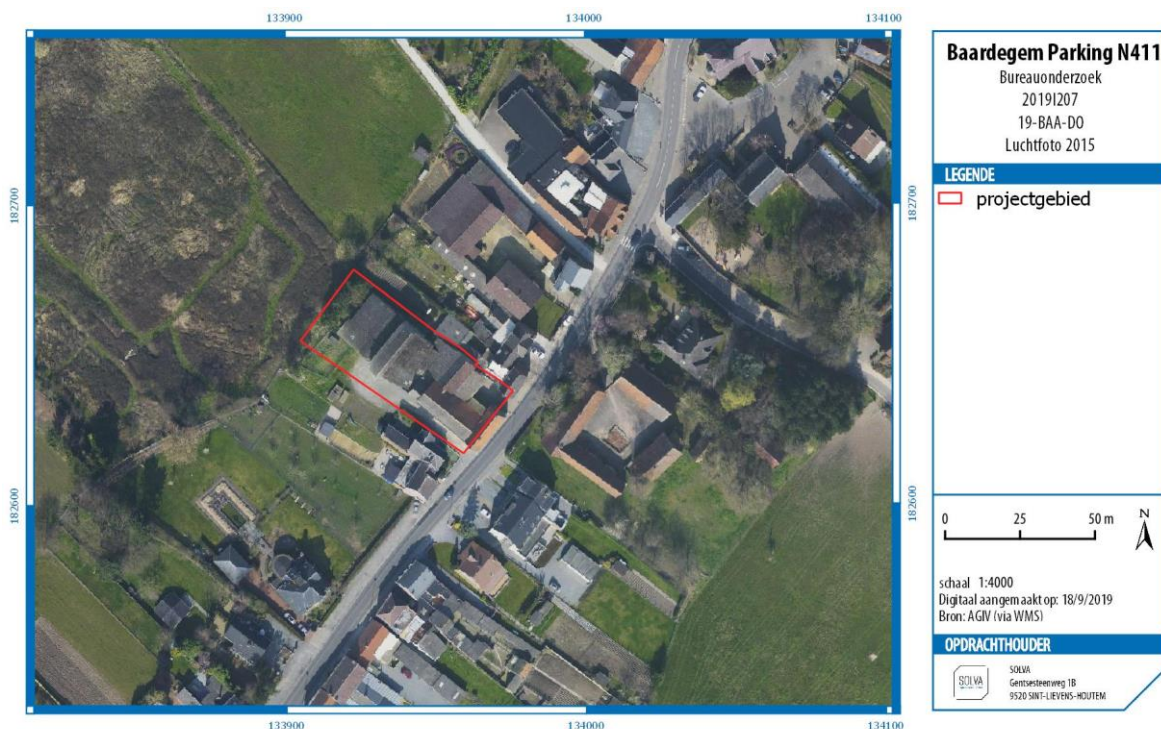
Figuur 16: Bodemgebruiksaan met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).

Ook de **bodembedekkingskaart** (figuur 17) toont echter dat het projectgebied grotendeels wordt ingenomen door gebouwen, in plaats van akkerbouw, verharde bodem, en in mindere mate groene zone met bomen.

Figuur 17: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019)..

Een **recente luchtfoto** uit 2015 (figuur 1118) geeft een beeld weer dat gelijkaardig is aan de bodembedekkingskaart.

Figuur 18: Luchtfoto met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt 18/09/2019).

Een gedetailleerde beschrijving van de bestaande toestand van het projectgebied wordt beschreven onder 2.1.2.1.

2.2.4 HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN HISTORISCH KADER

2.2.4.1 HISTORISCH KADER

2.2.4.1.1 ALGEMENE GESCHIEDENIS VAN BAARDEGEM

Baardegem verschijnt voor het eerst in de bronnen in 1180 als 'Bardenghien' en vormt tot 1258 met Meldert één parochie, afhankelijk van de Abdij van Affligem. De naamgeving 'Baardegem' (Baardegem < Bardingaheim) behoort tot de groep van de -gem toponiemen, waarvan het ontstaan doorgaans in de vroege middeleeuwen gesitueerd is. Vermoedelijk wordt het huidige Baardegem en het omliggende cultuurlandschap gevormd in de loop van de vroege en volle middeleeuwen. De naamgeving van het dorp en de omliggende kouters (Hoevenkouter, kleinen Molenkouter, groten Molenkouter, kerkhofs Kouter) lijken hierop te wijzen. Minstens sinds de 12de eeuw situeert zich een kerk op de plaats van de huidige parochiekerk. Over de evolutie en het uitzicht van het dorp zijn verder weinig gegevens. De geraadpleegde postmiddeleeuwse iconografische bronnen tonen aan Baardegem sinds de 18de eeuw nagenoeg ongewijzigd is.

2.2.4.1.2 GESCHIEDENIS VAN HET PROJECTGEBIED

Het projectgebied bevindt zich eerder aan de rand van het dorpscentrum van Baardegem, op zo'n 150m van de kerk, buiten het feitelijke historische centrum maar wel langs de ontsluitingsweg die het centrum doorkruist (zie historische kaarten hieronder). In recente tijden is nagenoeg het volledige perceel ingenomen door bebouwing (fabriekspanden) en een ontsluitingsweg.

2.2.4.2 INVENTARIS ONROEREND ERFGOED

In de nabijheid van het projectgebied staan enkele gebouwen geregistreerd in de Inventaris Onroerend Erfgoed, die zich vooral rond de dorpskern concentreren. Eerst en vooral kan de Sint-Margrietekerk benoemd worden, die geregistreerd staat vanwege zijn historische en artistieke waarde. Het betreft een Laat-romaanse kerk met vroeg-gotische en barokke elementen en bouwfases daterend uit de 13e tot 19e eeuw.⁴

Daarbij moet ook de Pastorie van de Sint-Margarethaparochie met landschapstuin vermeld worden, opgericht in 1768-1770. De 18e-eeuwse pastorie werd gebouwd ter vervanging van de oudere vervallen pastorie en vormt daarmee laatste ontwikkelingsfase van het pastoreel huis dat sinds de 17e eeuw deel uitmaakt van Baardegem. De pastorie die dateert van voor de wetgeving ter zake uit 1769 (Concilie van Trente), waarin de kerkelijke verplichting aan de pastoor om na een benoeming op zijn beneficie te wonen werd herhaald.⁵

Verder staan enkele woningen gekarteerd, waaronder de semi-gesloten hoeve Hof ter Linde⁶, het herenhuis Gasthof Vonck⁷ en een dorpswoning.⁸

---

⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: Parochiekerk Sint-Margaretha [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308> (Geraadpleegd op 30-09-2019)

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: Pastorie Sint-Margarethaparochie [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/316> (Geraadpleegd op 30-09-2019)

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: Semi-gesloten hoeve Hof ter Linde [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/317> (Geraadpleegd op 30-09-2019)

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: Gasthof Vonck [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/315> (Geraadpleegd op 30-09-2019)

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2019: Dorpswoning [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/318> (Geraadpleegd op 30-09-2019)

2.2.4.3 HISTORISCH-CARTOGRAFISCHE DOCUMENTEN

2.2.4.3.1 VILLARETKAART (1745 – 1748)

Deze kaart toont een situatie die sterk gelijkaardig is aan de huidige. De voorloper van de N411 is goed te herkennen en volgt eenzelfde tracé. Langs deze manifesteert zich bewoning. Binnen het projectgebied staan een tweetal gebouwen gekarteerd, één haaks en één parallel met de weg (figuur 19).

Figuur 19: Uitsnede uit de Villaretk kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).

2.2.4.3.2 JOZEF JOHAN FRANS FERRARIS – KABINETSKAART DER OOSTENRIJKSE NEDERLANDEN EN HET PRINSBISDOM LUIK (1771-1778)

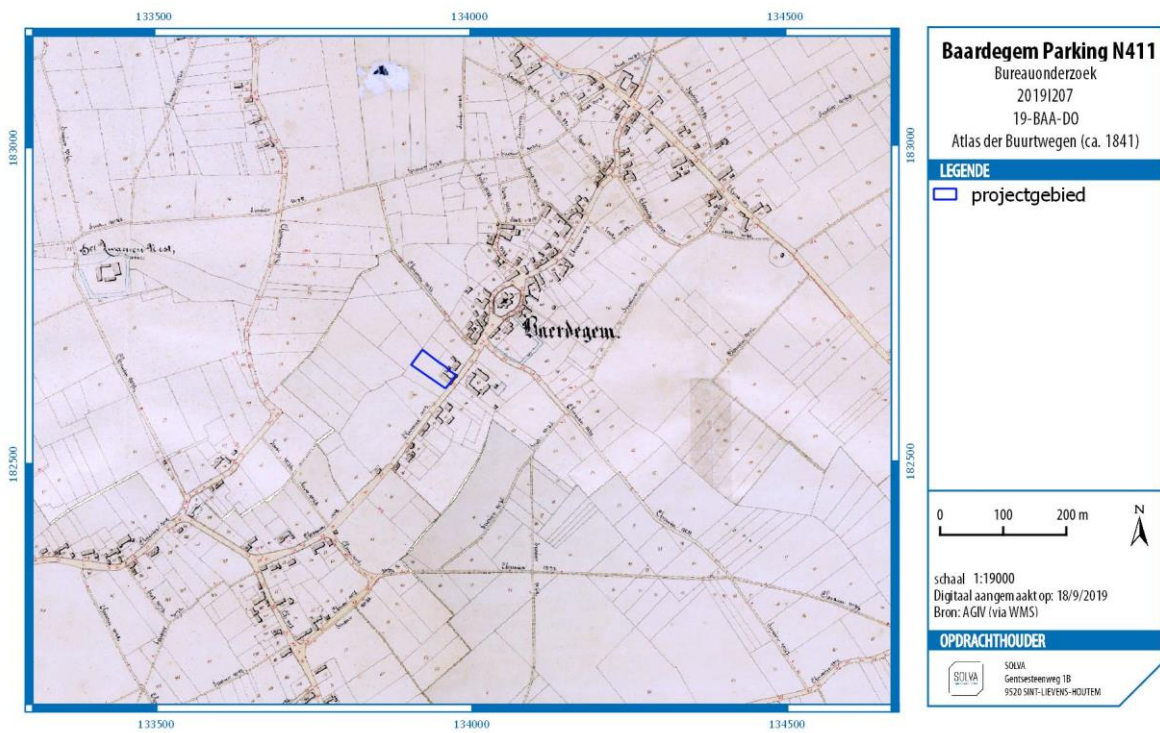
De Ferrariskaart toont een situatie die sterk gelijkaardig is aan de huidige, met nog steeds hetzelfde stratentracé. De bewoning is in de omgeving is toegenomen toegenomen, terwijl op deze kaart enkel één gebouw, het haaks georiënteerde, staat weergegeven binnen het projectgebied (figuur 20).

Figuur 20: Uitsnede uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).

2.2.4.3.3 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1841)

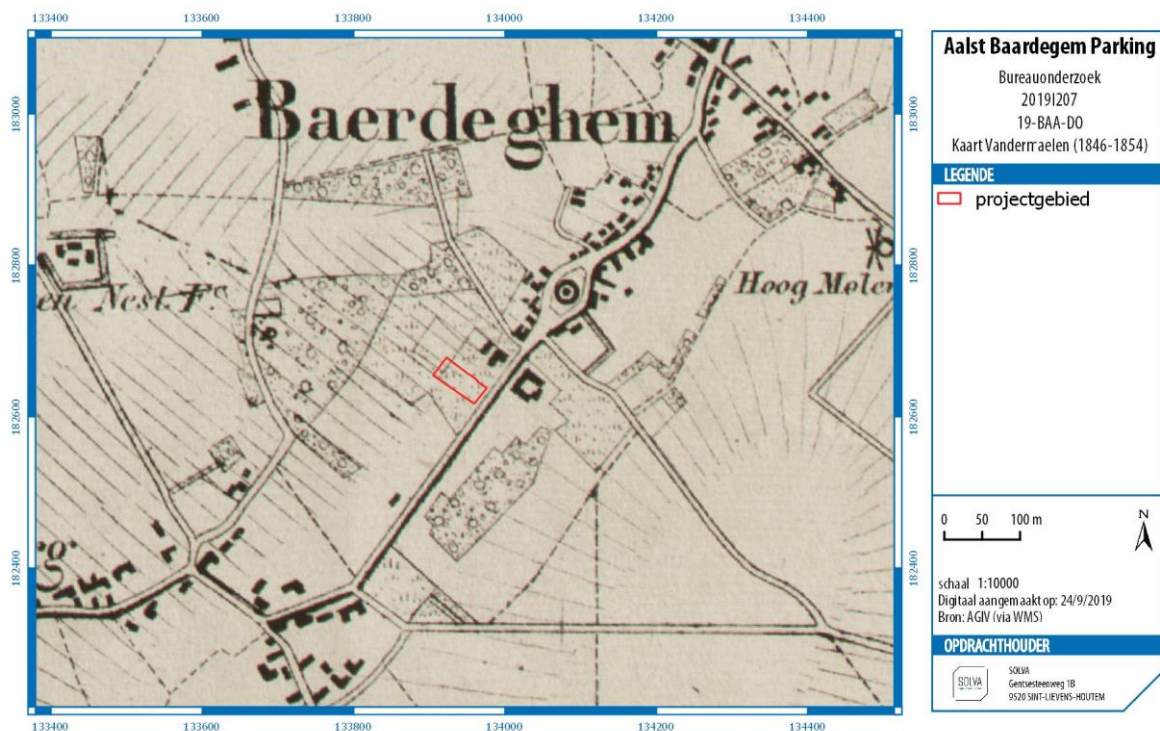
Deze kaart (figuur 21) geeft dezelfde informatie als de Ferraris kaart.

Figuur 21: Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).

2.2.4.3.4 PHILIPPE VANDERMAELEN – CARTES TOPOGRAPHIQUES DE LA BELGIQUE (1846-1854)

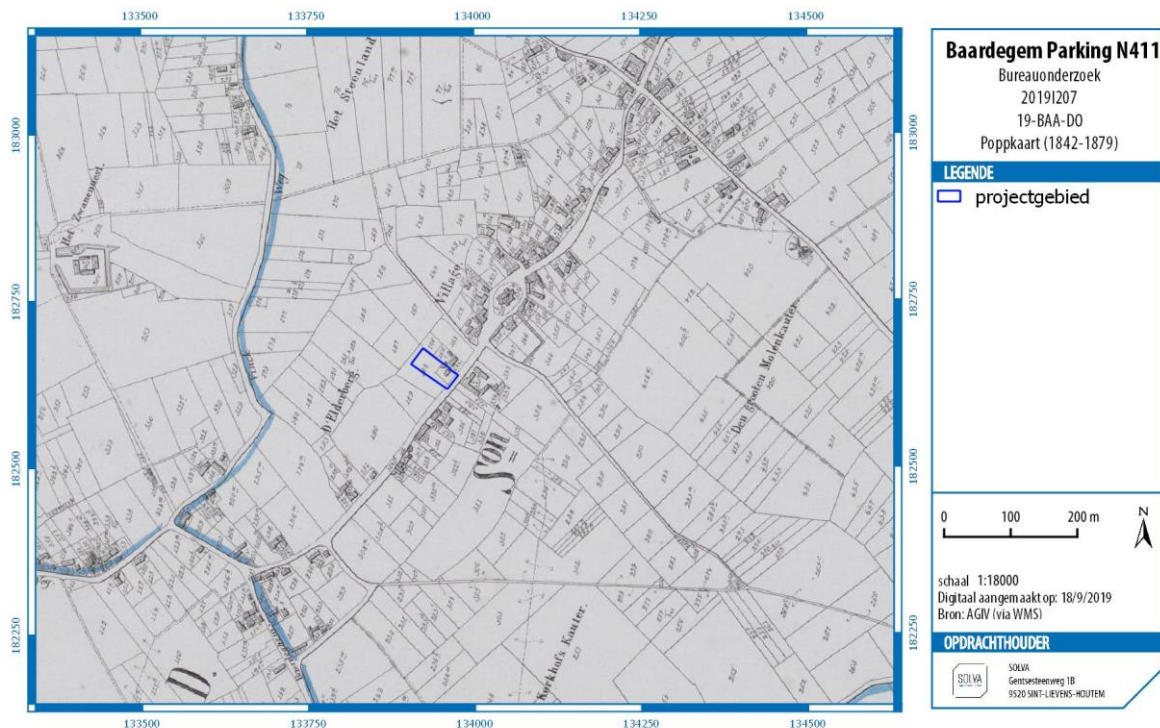
Deze kaart (figuur 22) geeft over het algemeen dezelfde informatie als de Ferraris kaart en de Atlas der Buurtwegen. De bewoning binnen het projectgebied blijkt hier echter verdwenen.

Figuur 22: Uitsnede uit de topografische kaart Vandermaelen met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 24/09/2019).

2.2.4.3.5 PHILIPPE CHRÉTIEN POPP - ATLAS CADASTRAL PARCELLAIRE DE LA BELGIQUE (1842-1879)

De kadasterkaart van Popp (figuur 23) vertoont een vergelijkbare situatie als de voorgaande kaarten. Binnen het projectgebied wordt opnieuw bebouwing weergegeven, zij het met een andere oriëntatie dan voorheen het geval was. Dit kan een aanwijzing zijn dat het om nieuwe gebouwen gaat.

Figuur 23: Uitsnede uit de Poppkaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).

2.2.4.3.6 RECENTE LUCHTFOTO'S

Recente luchtfoto's (vanaf 1971) tonen grote wijzigingen ten aanzien van de historische kaarten. De omgeving is intensief bebouwd aan de straatzijde. Het projectgebied is minstens sinds 1971 grotendeels bebouwd met de heden nog bestaande fabrieksloodsen en volledig verhard, met uitzondering van de groene zone in het noordwesten. De indeling van het terrein is daarmee min of meer gelijk aan de huidige.

Figuur 24: Luchtfoto uit 1971 met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).

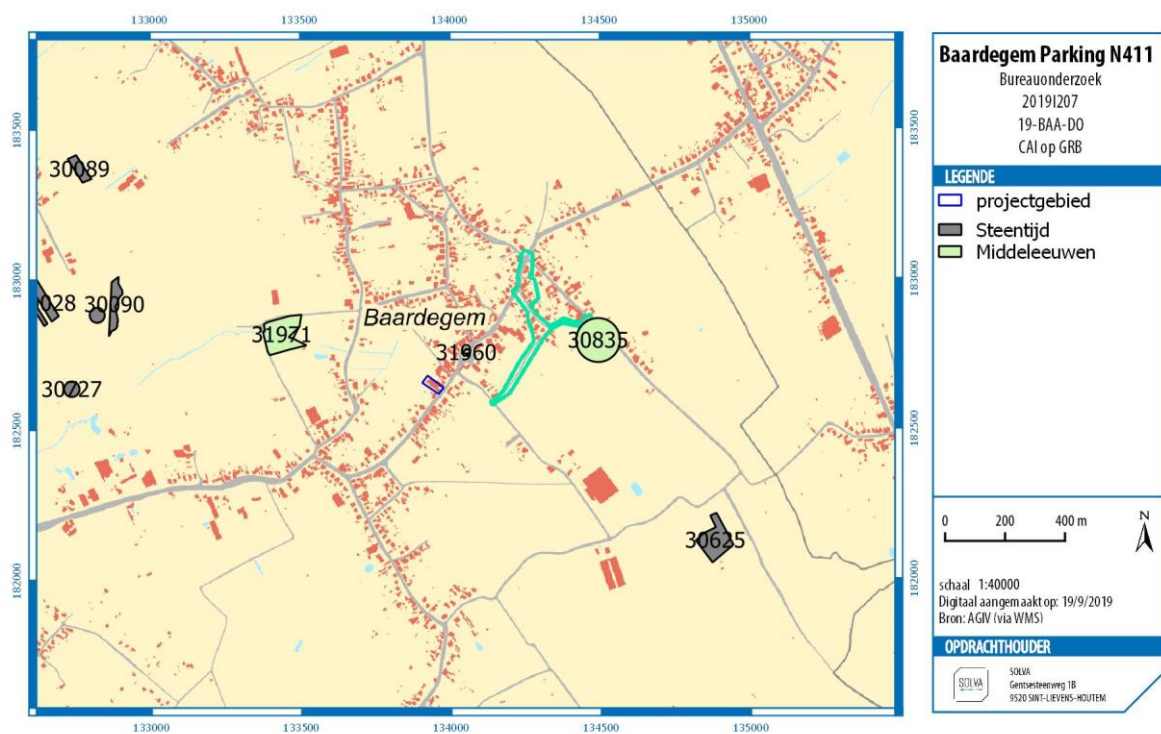
Figuur 25: Luchtfoto uit 1990 met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 18/09/2019).

Foto 2: Recente luchtfoto met zicht op het projectgebied (Google Earth Pro 2018).

2.2.5 HET ONDERZOCHE GEBIED EN ZIJN OMGEVING IN ZIJN ARCHEOLOGISCH KADER

Voor het **projectgebied** zelf geeft de **Centraal Archeologische Inventaris** geen archeologische sites of vondsten weer.

Figuur 26: CAI op GRB met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV; digitaal aangemaakt op 19/09/2019).

In de **ruimere omgeving** van het projectgebied toont de centrale archeologische inventaris (**CAI**) wel een aantal sites (figuur 26).

In de **nabije omgeving** van het projectgebied staan voornamelijk **middeleeuwse sites of vondsten geregistreerd**. Ten noordoosten van het projectgebied is de parochiekerk Sint-Margaretha (CAI-locatie 31960) gelegen, een oud vroeg-romaans waarvan de stichtingsdatum onbekend is, met ook een laat-romaanse fase, opgetrokken uit Balegemse steen in het 2^e kwart van de 13^e eeuw.

Op het moment van de opstelling van deze nota is de N411 ter hoogte van de kerk onderwerp van **archeologisch onderzoek**. Voorlopige resultaten tonen aan dat de archeologische sporen onder het bestaande wegdek sterk geconcentreerd zitten ter hoogte van de kerk zelf, maar eenmaal daarbuiten neemt het archeologisch sporenbestand ogenblikkelijk af⁹.

Aan de andere zijde van het dorp werd voorafgaand aan de bouw van een WZC een volmiddeleeuws woonerf in kaart gebracht.¹⁰

Verder staat ten oosten van het projectgebied een laat-Middeleeuwse windmolen gekarteerd in het kaartboek van de Abdij van Affligem (CAI-locatie 30835). Ten slotte staat op CAI-locatie 31971 een laat-Middeleeuwse site met walgracht gekarteerd. Deze staat weergegeven op de Ferrariskaart, en de oudste vermelding van de site dateert uit 1536: “Frederic van Cuyt heeft dit hof in leen van Caerles van Immerzeel, schildnape borchgrave van aelst”.

Daarnaast zijn er ook verschillende **steentijdvondsten** aangetroffen in de wijdere omgeving van het projectgebied. Ten zuidoosten van het projectgebied werd tijdens een veldprospectie een steentijd pijlpunt gevonden (CAI-locatie 30625). Ten westen van het projectgebied zijn verschillende groepen vuurstenen artefacten gevonden met o.a. een schrabber (CAI-locatie 30090) en kling (30727) die moeilijk te dateren valt. Ten slotte werd op CAI-locatie 30089 tijdens een veldprospectie, naast 2 afslagen, een kling met afgestompte boord aangetroffen, mogelijk van de Tjongercultuur, Finaal-paleolithicum.

2.2.6 EEN DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

2.2.6.1 HET LANDSCHAPPELIJK KADER

Het onderzochte gebied is gesitueerd in de zandleemstreek, ten oosten van de alluviale vlakte van de Dender. Het gebied ligt op de overgang van het Midden-Vlaams glooiend zandleemdistrict naar het Zuid-Vlaamse lemig heuveldistrict. Er situeren zich enkele lagere heuvelkammen met een west-oost oriëntatie die uitlopers zijn van het zuidelijk gelegen Zuid-Vlaams lemig heuveldistrict waartoe ook Baardegem behoort.

2.2.6.2 DE MENSELIJKE AANWEZIGHEID

In de omgeving van het projectgebied zijn sporen van menselijke aanwezigheid vanaf het finaal-paleolithicum teruggevonden. Tijdens de middeleeuwen en post-middeleeuwen staan verschillende sites geregistreerd in de CAI en de Inventaris Onroerend Erfgoed. Deze sites concentreren zich vooral rond de dorpskern van Baardegem.

Het historisch kaartmateriaal toont dat er minstens sinds de helft van de 18e eeuw bebouwing op het projectgebied aanwezig was. De omgevende percelen werden vooral door akker- en weiland en bebouwing ingenomen. De bebouwing lijkt vervolgens omstreeks het midden van de negentiende eeuw te verdwijnen, waarna er opnieuw bebouwing verschijnt op het kaartmateriaal. De oriëntatie van de bebouwing op de recentste historische kaart wijzigt, wat er inderdaad op kan wijzen dat het omstreeks midden van de negentiende eeuw om een herbebouwing gaat.

---

⁹ Onderzoek actueel uitgevoerd door SOLVA, projectcode 2019G6.

¹⁰ Onderzoek uitgevoerd door SOLVA, rapportage in voorbereiding.

Uiteindelijk blijkt een groot deel van het perceel in de loop van de twintigste eeuw bebouwd nu door loodsen en verharding. Enkel het achterste, laagst gelegen deel van het projectgebied is onverhard gebleven.

2.2.7 DE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN ARCHEOLOGISCH ERFGOED

2.2.7.1 EEN GEMOTIVEERDE TEKSTUELE VERWACHTING TEN AANZIEN VAN DE AANWEZIGHEID EN AARD VAN HET ARCHEOLOGISCH ERFGOED OP HET ONDERZOCHE TERREIN

➤ *Aanwijzingen voor het archeologisch potentieel, landschapshistoriek en gebruiksevolutie*

Het projectgebied bevindt zich in een landschappelijke zone met een archeologisch potentieel, dat vooral rond de dorpskern gedocumenteerd is (opgravingen WZC De Faluintjes en lopend onderzoek ter hoogte van de kerk). De gekende archeologische gegevens heeft aangetoond dat er nog geen archeologische sites gekend zijn op het projectgebied zelf. Het historisch kaartmateriaal toont echter wel aan dat er reeds sinds de helft van de 18e eeuw bebouwing aanwezig is op het projectgebied. De wegtracés lijken grotendeels ongewijzigd sinds de 18 eeuw. De omliggende percelen lijken vooral gebruikt geweest als akker- en weiland en bewoning die zich vooral concentreert rond de huidige N411.

Kaarten suggereren dat bebouwing verdwijnt en er een herbouw plaatsvindt in de loop van de negentiende eeuw. Wellicht in de twintigste eeuw wordt het perceel grotendeels bebouwd met fabriekspaden en verhard.

Wat is de impact van de geplande werken?

De werken omvatten de aanleg van een parking aan Baardegem-Dorp te Aalst. Hiervoor worden de voormalige fabriekspanden en de bestaande verharding gesloopt. De parking zal afhellen naar de achterzijde van het terrein toe, conform de bestaande helling. Er wordt een toegangspadje naar het achterliggend bosgebied voorzien. De rijweg op de parking zal 6m breed worden en opgebouwd worden met grijze betonstraatstenen met een totale verdieping van 38cm. De parkeerplaatsen worden aangelegd met grasbetontegels met een totale verdieping van 38-40cm. Verder worden er zes bomen voorzien tussen de parkeerplaatsen waarvoor de boomputten een oppervlakte van 1m² innemen. Daarnaast wordt ter hoogte van deze boomputten onder de wegenis een laag skeletbodemp aangelegd, met een diepte van 1m en een oppervlakte van minimum 9m².

➤ *Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site op lokaal, regionaal en op Vlaams niveau?*

Er zijn een aantal gegevens die het mogelijk maken om de verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed in te schatten. Ons baserend op landschappelijke gegevens, cartografisch materiaal en historische bronnen kunnen we in deze fase een hypothetisch **verwachtingspatroon** formuleren voor het projectgebied.

- Het projectgebied ligt aan de rand van de historische dorpskern van Baardegem. Archeologisch onderzoek toont aan dat sporen onder het weg snel in dichtheid afnemen eenmaal voorbij de kerk, maar dit doet alsdusdanig geen uitspraak over eventuele sporen aan de zijde van de weg.
- De omliggende percelen lijken voornamelijk gebruikt geweest te zijn als **akkerland, weiland** en voor **bewoning**.
- Er zijn **geen archeologische sites gekend binnen het projectgebied**. In de ruimere omgeving werden zijn wel sporen van vroegere menselijke activiteit aangetroffen uit de steentijden en middeleeuwen.
- Op basis van de historische kaarten kunnen we stellen dat de **huidige straattracés** in de omgeving deels **teruggaan tot minstens de 18de eeuw** (en wellicht vroeger). Binnen het projectgebied staat sinds het midden van de **18e eeuw tot het midden van de 19e eeuw bebouwing** gekarteerd. Er lijkt vervolgens omstreeks het midden van de 19de eeuw een **herbouw** plaatsgevonden te hebben, afgaande op het feit dat er op het perceel op een bepaald ogenblik geen bebouwing is en er vervolgens bebouwing met een andere oriëntatie verschijnt.
- Het projectgebied zelf en de aansluitende omgeving is ten slotte in de loop van de twintigste eeuw **in zeer sterke mate ingericht**, met name door de heden **nog bestaande bebouwing en toegangsweg**.

- Er kan redelijkerwijze aangenomen worden dat bovenvermelde inrichtingen doorheen de tijd en in het bijzonder de bouw van de fabriekslloodsen de originele bodem tot zekere diepte heeft aangetast (herbouw, funderingen, verharding, ...).
- De geplande werken omvatten de aanleg van een parking met een opbouw van max. 40 cm. Naar verwachting zal dit geen bijkomende verstoring impliceren, gelet op de reeds sterke inrichting die het projectgebied heeft ondergaan

Bovenstaande in acht genomen wordt de kans op kennisvermeerdering binnen het gabarit van de werken laag ingeschat.

➤ *Is er verder vooronderzoek noodzakelijk en welke vorm dient dit aan te nemen?*

Aangezien de geplande werken een **bodemingreep** hebben in een **reeds sterk ingericht terrein**, kan redelijkerwijze aangenomen worden dat er binnen het gabarit van de werken **amper kennisvermeerdering kan verwacht worden**.

Bijgevolg wordt **verder archeologisch onderzoek niet geadviseerd**. Dit advies stelt noch de initiatiefnemer, noch zijn (onder)aannemers vrij van de in artikel 5.1.4 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 bedoelde **meldingsplicht**.

2.2.7.2 AFBAKENING VAN ZONES WAAR GEEN ARCHEOLOGISCH ERFGOED AANWEZIG IS OF VERWACHT WORDT

Niet van toepassing.

2.2.7.3 AFBAKENING VAN ZONES WAAR ARCHEOLOGISCH ERFGOED VASTGESTELD IS OF VERWACHT WORDT

Niet van toepassing.

3 BIBLIOGRAFIE

3.1 LITERATUUR

Agentschap Onroerend Erfgoed (2019) Parochiekerk Sint-Margaretha [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/308> (Geraadpleegd op 30-09-2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed (2019) Pastorie Sint-Margarethaparochie [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/316> (Geraadpleegd op 30-09-2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed (2019) Semi-gesloten hoeve Hof ter Linde [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/317> (Geraadpleegd op 30-09-2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed (2019) Gasthof Vonck [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/315> (Geraadpleegd op 30-09-2019).

Agentschap Onroerend Erfgoed (2019) Dorpswoning [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/318> (Geraadpleegd op 30-09-2019).

SEVENANT M., MENSCHAERT J., COUVREUR M., RONSE A., ANTROP M., GEYPENS M., HERMY M. EN DE BLUST G. (2002) *Ecodistricten: Ruimtelijke eenheden voor gebiedsgericht milieubeleid in Vlaanderen. Deelrapport II: Afbakening van ecodistricten en ecoregio's: Verklarende teksten*. Onuitgegeven rapport.

3.2 WEBSITES

Laatste raadpleging op //

<https://www.dov.vlaanderen.be>

<https://www.geopunt.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://geo.onroenderfgoed.be>

<https://maps.google.be>

<http://www.cartesius.be>

<http://cai.onroenderfgoed.be/>